

אותיות וסופרים

על מה את אחיך תשטום ולסקול?" אבל העולם אכזרי הוא. המלחמה אינה יודעת רחם. שלג בפולין יורד על דלקות וחורבן... קול הדם מן הקרח זועק... "המשורר חולם חלום בלהות. סבוני עינים, כתרוני עינים... גלים של עינים. עינים בלי ראש. עינים קפואות, ועינים שלהבת. עינים תחינה וילל וט" רוף. עיני-דם. עיני-שכול. עיני-תהום. עיני יהודים זועקות מתפתו של עולם. ונוגעת עד לב תמיהתו של המשורר רר: "מי דולק אחרי בסיף מעופף על ראשי? הן ישרו צעדי בדרכי אדמה ותמים פעלי. כפי נקיות... למה אנוס אל מקלט כרוצח ההוא... למה הכוני פחדים?..."

לא. המשורר איננו איש ההווה. הוא בורח מן הווה אל חלומותיו, אל העתיד לבוא. הוא מאמין כי "יכרעו עריצי ממד לכות הגויים אחוזי חלחלה ואימים זכר לימות — מעיני יהודים זועקות מתפתו של עולם". הוא מאמין בעתיד. "על אף הקורע קרעים בלב ישראל, נאחה הקרע עים להיות לב שלם ואחד". הוא מתאזר אפילו עוז: "הנני הקשיתי ערפי המחץ, ברגעי הזועה בצינוק... בי יגעש קול עבד סורר, הצמיח קרנים נוגחות... מי יעז לי צחוק? מי ירהיב לשקץ חזוני?"

אמונה — זוהי תחמושתו של משורר רר. "לרעם כלי קטל ולסער דלקות, שירי לא תבוש... כל עוד ראש אילן בארץ יוריס. אדם לא לתוחו, יומו לא לריק". ולכן קשה לו כל כך למשורר להבין את התענינותו של בנו הצעיר במדי תצבא.

אברהם ברוידס הוציא חוברת שירים חדשה*). והשירים הם על מאורעות השנים האחרונות.

ברוידס השקט, הרך, נודעו ונדהם מאכזריות האנשים. "אוי לי/ כי נוספו ליחות אל ואדם — ודורי שוחט וש" חוט/ וטובע בדם". הוא בוכה על בנו הקטן, אשר "בבלי-דעת נושם/ אבקת-השרפה בארץ בני-שם". הילד — "מב" טו מלה כל שוטר במדיו:/ זה הדגדג החזק ויפה מדודיו. /אנשי מלחמה את עיניו מרהיבים, /ולתומו ישחק בצבא, ברובים".

וכואב הדבר למשורר. בנו זה הנהו דור אחר, שעיקרי החיים של הוריו אינם מובנים לו. "נתון למשחק הצבא, הן בין על מה ראש אביו מה ישח ויל" בין?..." נאנח האב.

אולם מדוע זה רוצה האב כי ילך הבן בדרכי האב? "דור הגוילים" לימד את בניו סחד וחוסר-אונים. "בלילות, אימים כרציחה ופרועים כמפלצת, לבי נחטף מחוכי, וקולי החנוק זועק מת-הומות" מספר המשורר. "אני איש יהודי, מרמס לבני כל עם... דרכי זרועה מוקשים ולא אדע מנוס... אבוי אם ליר מין ואוי לי אם לשמאל. למי אשא עיני — היש מי ויחמול?"

דור האבות נבהל מהדם ואיבד את עשתונותיו. "רית דם בחוץ, סם מות בא" ויר. מתחת למדיו גופי קנה-סוף שביר. לקול קרבות אסוב פזר-נפש ורוגז: מה לצלם אלהים במסכת הגז?" הוא מתחנן: "אדם, בן-אדם, הקשיבה לקול:"

*) אברהם ברוידס: "קול". שירים. הוצאת "דבר", ת"ש.